

Protokoll

Mellomkirkelig råd (MKR)

26.-27. november 2019

Kirkens hus, Oslo

Til stede:

Kristine Sandmæl (leder), Marianne H. Brekken (KV-representant) (til stede under sakene 23, 24 (unntatt KEK), 25, 27, 28, 29, 30, 31 (1. gang), 32 (1. gang), 33, 34, 36, 37. (1. gang), 38 (1. gang), Kjetil Drangsholt, Harald Hauge, Dagfinn Høybråten (KNs representant) (til stede under sakene 23, 24 (unntatt KEK), 25, 27, 28, 29, 30, 31 (1. gang), 32 (1. gang), 33, 34, 36, 38 (1. gang), Maja Andresen Osberg, Leif Tore Michelsen (KISP-leder), Kjell Nordstokke, Atle Sommerfeldt (BMs representant), Ingjerd Breian Hedberg og Andreas Henriksen Aarflot (KEK-representant) (til stede under sakene 23, 24 (KEK), 25.1, 27, 31 (2. gang), 32 (2. gang), 35, 38 (2. gang).

Forfall:

Jacob Breda Antonsen (LVF-representant), Nora Sætre Baartvedt, Marianne Kjøllesdal Dyrud, Kristin Graff-Kallevåg (TN-leder), Maren Elgsaas Jenssen, Kai Krogh og Arne Jon Myskja

Til stede fra sekretariatet:

Berit Hagen Agøy (generalsekretær), Guro Almås, Liv Janne Dehlin, Knut Hallen, Steinar Ims, Frøydis Indgjerdingen, Sven Thore Kloster og Einar Tjelle

Gjest:

Stig Utne

Saksliste

- Sak MKR 23/19: Protokoller
- Sak MKR 24/19: Nytt fra den verdensvide kirke
- Sak MKR 25/19: Orienteringssaker
- Sak MKR 26/19: Referatsaker
- Sak MKR 27/19: Interfaith Rainforest Initiative - Tilslutning til "Faiths for Forests campaign"
- Sak MKR 28/19: Tilslutning til initiativet "Forsvar folkeretten"
- Sak MKR 29/19: Årsplan 2020 for de sentralkirkelige råd (KR-sak)
- Sak MKR 30/19: Supplering av medlem fra Den norske kirke til Nådens fellesskap 2019-2020
- Sak MKR 31/19: Forslag til kandidater fra Den norske kirke til Kirkenes verdensråds generalforsamling 2021 (KR-sak)
- Sak MKR 32/19: Nominering av kandidater fra Den norske kirke til Kirkens Nødhjelps representantskap 2020-2024 (KR-sak)
- Sak MKR 33/19: Supplerende oppnevning til Komiteen for internasjonale spørsmål (KISP) 2020
- Sak MKR 34/19: Retten til arbeid for ureturnerbare og papirløse
- Sak MKR 35/19: Høring – forslag til regler for Mellomkirkelig råd (KM 2020)
- Sak MKR 36/19: Innspill til Revisjon av Plan for diakoni (KM 2020)
- Sak MKR 37/19: Kristne migranter (KM 2020)
- Sak MKR 38/19: Uttalelser

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 5.-6. september 2019**Vedtak:**

Protokollen ble godkjent.

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 24. oktober 2019**Vedtak:**

Protokollen tas til etterretning.

Det lutherske verdensforbund (LVF)**MKR's behandling:**

Rådsmedlem Kjetil Dragsholdt orienterte om møtet i LVF's nasjonalkomite. I forbindelse med denne saken ble det gitt en orientering om situasjonen på Augusta Victoria-sykehuset samt om Kirkens Nødhjelps arbeid i Jerusalem.

Vedtak:

Saken og rapport fra LVF-konsultasjonen "Global Lutheran Identities", Addis Ababa, 23.-28. oktober 2019 tas til orientering.

Porvoo**MKR's behandling:**

Teologisk rådgiver gav en supplerende muntlig orientering om kirkeledermøtet i Porto.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken og Rapport fra Porvoo Church Leaders Consultation, 10.-12. oktober 2019 i Porto, Portugal, til orientering.

Norges Kristne Råd (NKR)**MKR's behandling:**

Berit Hagen Agøy, MKR's generalsekretær og NKRs styreleder, refererte muntlig fra NKRs styremøte 20. november.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken og protokoll fra styremøte i Norges Kristne Råd 19. september 2019 til orientering.

Kirkenes verdensråd (KV)

MKR's behandling:

Sentralkomiteemedlem Marianne Brekken gav en muntlig orientering om aktuelle saker i KV.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering.

Samarbeid i Norden

MKR's behandling:

Generalsekretæren gav en muntlig orientering om SKKB-møtet i Narvik i tillegg til den skriftlige rapporten som var sendt ut.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken og Rapport fra rådsmøte i Samarbeidsrådet for Kristne Kirker i Barentsregionen 2.-5. september 2019 i Narvik til orientering.

Konferansen av europeiske kirker (KEK)

MKR's behandling:

Medlem av Governing Board, Andreas Henriksen Aarflot, refererte fra møtet i rådet som nylig er avholdt.

KEK har ansatt Jørgen Skov Sørensen som ny generalsekretær. Han har tidligere vært generalsekretær i Mellemkirkelig råd i Danmark.

KEK vil arrangere en europeisk pre-assembly i februar 2021 i forkant av KVs generalforsamling.

Følgende fra Den norske kirke ble valgt inn i KEKs arbeidsgrupper på KEK-styremøtet i november 2019:

Guro Almås: Working Group for economic and ecological justice and a sustainable future.

Sigrid Flaata: Working Group for diversity, pluralism and education for democracy.

Sven Thore Kloster: Working Group for social justice and labour.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken og følgende rapporter til orientering:

Rapport fra «CEC Peace Conference 2019» 10.-12. september 2019

Rapport fra Meeting of Ecumenical Officers and Secretaries for Theology i KEK, 24.-26. september 2019 i Kaunisniementie i Finland

Rapport fra deltakelse på «Ecumenical European Youth Conference» 16.-20. oktober 2019

Community of Protestant Churches in Europe (CPCE)

MKR's behandling:

Rådet diskuterte hva som menes med det CPCE hevder, nemlig at den foreslåtte endringen av den engelske oversettelsen av «Gemeinschaft» i CPCEs tyske navn *Gemeinschaft Evangelischer Kirchen in Europa* fra «community» til «communion», ikke er en navneendring, men kun en riktig endring av den engelske oversettelsen.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering og ber sekretariatet utarbeide et forslag til svar som rådet får til behandling i marsmøtet.

Økumenisk samarbeid i Norden

MKR's behandling:

Mellomkirkelig råd tar saken og Rapport fra rådsmøte i Samarbeidsrådet for Kristne Kirker i Barentsregionen 2.-5. september 2019 i Narvik til orientering.

MKR 25/19 Orienteringssaker

1. Rapport fra kirkelederbesøk til Sri Lanka 12.-18. august 2019 (u.off. § 13.1)
2. Hyrdebrev om klima fra biskopene i Svenska kyrkan
3. Klimastrategien til Den lutherske kirke i Finland
4. Declaration of the 10th World Assembly of Religions for Peace
5. Rapport fra Katolsk-luthersk samtalegruppe (KATLUSA) sin reise til Roma 3.-6. september 2019
6. Rapport fra Cocop-møte 14.-16. mai 2019, Abrahams Herberge, Beit Jala, Palestina
7. Kirkeuka for fred i Palestina og Israel 15.-22. september 2019, Rettferdskonferansen 8. november 2019 og Global uke 10.-17. november 2019
8. Konferansen "Sustainability and Climate in Religion" 12.-14. februar 2019 på Universitetet i Bergen: Les her: <https://www.hvl.no/en/research/conference/sustainability-and-climate/>

MKR-25/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar sakene til orientering.

MKR 26/19 Referatsaker

1. Protokoll fra møte i Kirkerådet 16.-17. september 2019
2. Protokoll fra møte i Samisk kirkeråd 4.-5. september 2019
3. Protokoll fra rådsmøte i STL 19. september 2019

4. Protokoll fra møte i Teologisk nemnd 26.-27. september 2019
5. Referat fra møte i kontaktgruppen med Muslimsk dialognettverk 26. august og 28. oktober 2019
6. Referat fra møte i kontaktgruppen med Islamsk Råd Norge 28. august og 6. november 2019
7. Referat fra møte med HEF 21. august og 7. november 2019
8. Referat fra møte i kontaktgruppa mellom Den norske kirke og Buddhistforbundet 19. august 2019
9. Protokoll fra rådsmøte i SMM 16. oktober 2019
10. Protokoll fra møte i KISP 21. oktober 2019
11. Protokoll fra møte i Nådens fellesskap 18. november 2019

MKR-26/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar referatsakene til orientering.

MKR 27/19 Interfaith Rainforest Initiative - Tilslutning til “ Faiths for Forests campaign”

MKR's behandling:

Rådet mener det er viktig at Den norske kirke særlig støtter Brasils befolkning også på andre måter enn gjennom dette initiativet, og at arbeidet for regnskogen forankres i de aktuelle land.

MKR-27/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd slutter seg til Faiths for Forests-kampanjen og deklarasjonen.

Enstemmig vedtatt.

MKR 28/19 Tilslutning til initiativet "Forsvar folkeretten"

MKR's behandling:

Rådet vurderte henvendelsen fra initiativet «Forsvar Folkeretten» og konkluderte med at det ikke er naturlig at rådet slutter seg til deres opprop. I stedet vil rådet sende et brev til norske myndigheter, jf. sak 38/19.

MKR-28/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd anerkjenner viktigheten av oppropet «Forsvar folkeretten», men ser det som mer hensiktsmessig å komme med en egen uttalelse (jf. sak 38/19).

9 stemmer for, 1 stemme mot.

MKR's behandling:

MKR drøftet forslaget til Årsplan for de sentralkirkelige råd for 2020.

MKR-29/19 Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd er tilfreds med forslaget til Årsplan for de sentralkirkelige råd for 2020, og en ser at rådets fagområder er godt ivaretatt. Rådet har kun noen få forslag til endringer i planen:

Pkt. 4.7 Resultatmål: «Menneskerettigheter» bør erstattes av «rettferdighet» i formuleringen av resultatmål.

Pkt. 4.7 A, tiltak 1 og 2: Arbeidet med «trygge rom» bør løftes opp til resultatmålnivå, jf. KMs visjonsdokument.

Pkt. 4.7 B, nytt tiltak: Det utvikles ressurser for kirkens bidrag til å oppnå bærekraftsmålene lokalt i samarbeid med kommunene.

2. Planen oversendes til Kirkerådet for endelig godkjenning.

MKR-20/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd oppnevner Knut Edvard Larsen som medlem av Nådens fellesskap for perioden 2019-2020.

MKR-21/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd foreslår for Kirkerådet å fatte følgende vedtak:

1. Kirkerådet oppnevner følgende personer som delegater til generalforsamlingen i Kirkenes verdensråd i 2021:
 1. Ingeborg Midttømme
 2. Kjetil Fretheim

2. Kirkerådet nominerer i tillegg følgende kandidater som ekstradelegater:
 3. Hanne Punsvik Øygard (*foreslått av Samisk kirkeråd*)
 4. Marianne Brekken
3. Kirkerådet oppnevner Berit Hagen Agøy som rådgiver for delegasjonen.

**MKR 32/19 Nominering av kandidater fra Den norske kirke til
Kirkens Nødhjelps representantskap 2020-2024 (KR-sak)**

MKR's behandling:

Dagfinn Høybråten meldte seg inhabil under denne saken.

MKR-32/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd foreslår for Kirkerådet å oppnevne følgende personer til Kirkens Nødhjelps representantskap for perioden fra og med Representantskapsmøtet 2020 til Representantskapsmøtet 2024:

<u>Representanter:</u>	<u>Vararepresentanter:</u>
MKR's leder (<i>gjenvalg</i>)	MKR's nestleder (<i>gjenvalg</i>)
MKR's generalsekretær (<i>gjenvalg</i>)	MKR's ass. generalsekretær (<i>gjenvalg</i>)
Marianne Brekken (<i>ny</i>)	Harald Hauge (<i>ny</i>)
Johan Vasara (<i>samisk representant, foreslått av SKR</i>) (<i>tidl. vara</i>)	Rita Leinan (<i>samisk vararepresentant,</i> <i>foreslått av SKR</i>) (<i>ny</i>)
Fredrik Røste (<i>ungdomsrepresentant</i>) (<i>ny</i>)	Oda Henriette Bavda Mortensen (<i>ny</i>)
Nord-Hålogaland biskop (<i>gjenvalg</i>)	Tromsø domprost (<i>gjenvalg</i>)
Mari Johansen Aune (<i>gjenvalg</i>)	Gina Lende (<i>ny</i>)

**MKR 33/19 Supplerende oppnevning til Komiteen for internasjonale
spørsmål (KISP) 2020**

MKR-22/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd oppnevner Inga Marie Nordstrand som samisk varamedlem til KISP i 2020.

Mellomkirkelig råd drøftet situasjonen for ureturnerbare og papirløse asylsøkeres og deres rett til arbeid i lys av Viste-saken. Saken ble oversendt rådet fra KISP.

MKR-34/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd ber om at uttalelsen «Retten til arbeid for ureturnerbare og papirløse oversendes til Kirkerådet med forespørsel om den bør komme fra Kirkerådet. Dersom Kirkerådet ikke ønsker å gjøre uttalelsen til sin, går den ut som en uttalelse fra Mellomkirkelig råd.

Uttalelsen vedlegges protokollen.

Andreas Henriksen Aarflot erklærte seg inhabil etter kirkeloven § 38 tredje ledd bokstav b) til behandlingen av denne saken.

Mellomkirkelig råd er tilfreds med sakspapiret og forslaget til vedtak i KR-sak 64/19.

MKR-35/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd gir sin tilslutning til forslag til nytt regelverk for Mellomkirkelig råd slik det foreligger i kirkerådssak 64/19.

MKR's behandling:

Mellomkirkelig råd gikk igjennom og drøftet forslaget til revidert plan for diakoni (KR-sak 67/19). Rådet er i hovedsak tilfreds med planen slik den foreligger, men man hadde noen merknader og forslag til forbedringer.

MKR-36/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd understreker viktigheten av at Den norske kirke har en egen plan for diakoni. Dette er nødvendig både for å forankre den teologiske forståelsen av diakoni og for å gi kunnskap om hva en diakon er og gjør. Planen er viktig både for det diakonale engasjementet i menighetene og for arbeidet med internasjonal diakoni.

Mellomkirkelig råd har følgende innspill til saken «Revidert Plan for Diakoni» (KR 67/19):

- Det bør komme tydelig fram at kirken er diakonal. Diakonien er en del av kirkens vesen i tillegg til å være noe vi utøver som kirke. Enkle endringer i ordvalg i kapitlet om teologisk grunnlag kan bidra til dette. For eksempel kan setningen «Den norske kirke vil være en tjenende kirke» byttes ut med «Den norske kirke er en tjenende kirke». Andre setninger kan også omformuleres noe for å få fram rådets poeng.
- Mellomkirkelig råd merker seg at internasjonal diakoni får en knapp omtale, men forstår dette ut ifra at planen konsentrerer seg om diakoni i lokalmenighetens arbeid.
- Bønn som diakonal tjeneste bør løftes fram.
- Det foreslås å bytte ut begrepet «utviklingsarbeid» med «solidaritetsarbeid» (s. 5).

MKR 37/19 Kristne migranter (KM 2020)

MKR's behandling:

Rådet takker for et godt sakspapir (KR 69/19). Dette er et godt utgangspunkt for en konstruktiv drøfting av et viktig tema. Grepene med de ti kjennetegnene gjør at saken blir konkret og engasjerende samt relevant for den lokale menighet.

Under Mellomkirkelig råds drøfting kom det fram noen innspill til å forbedre sakspapiret til Kirkemøtet.

MKR-37/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd har følgende innspill til saken «Kristne migranter» (KR 69/19)

- Begrepet «integrering» bør forklares bedre. Slik det her brukes, kan det etterlate et inntrykk av «vi skal gi rom for dem – de skal kjenne seg hjemme hos oss», selv om dette ikke er intensjonen. Grunntonen må være at kristne migranter hører til i fellesskapet, og at deres tro og troserfaringer er en del av kirkens felles tro og vitnesbyrd. Migrantene er både en naturlig og viktig del av en kirke som vil være både bekjennende, tjenende, misjonerende og åpen. Alle fire kjennetegn må tas med (s. 2 i sammendraget). Integreringen/inkluderingen må ikke bare bestå i at de inviteres inn i en åpen og inkluderende kirke, men at kirken trenger flere som bekjenner troen og formidler evangeliet. Kristne innvandrere er en gave og ressurs både til kirkene og samfunnet i Norge.
- Migrantmenighetene spiller en viktig brobyggerrolle. Dette bør omtales mer i sakspapiret, og det kan også sies noe om hvordan Den norske kirke kan bistå og støtte ledere i migrantkirkene i deres rolle som brobyggere mellom ulike kulturer.
- Deltakelsen fra kristne innvandrere i trosopplæringstiltak bør tydeliggjøres. Trosopplæringen er en svært god integreringsarena. Papiret kunne sagt noe mer om barn og unge som er annengenerasjons innvandrere, og som ønsker å være med i barne- og ungdomsarbeid og trosopplæring i Den norske kirke – uten at de nødvendigvis ønsker å forlate foreldrenes migrantkirke.

- Det ble minnet om at de fleste kristne innvandrere til Norge tilhører andre kirkesamfunn enn Den norske kirke. Det bør tenkes mer rundt hvordan Den norske kirke forholder seg til dette, og hva slags betydning det bør få for bruken av begrepet «folkekirke».

MKR 38/19 Uttalelser

MKR's behandling:

KISP hadde oversendt to uttalelser til Mellomkirkelig råd:

«Livet er hellig – For et preventivt forbud mot autonome våpensystemer» og «Dette hendte oss: Seksualisert vold i krig og konflikt»

KISP hadde også sendt over en sak om situasjonen for ureturnerbare og papirløse og deres rett til arbeid i lys av Viste-saken. En uttalelse om dette ble vedtatt. Se vedlegg og sak 34/19.

I tillegg forelå det forslag om å sende et åpent brev til regjeringen om å forsvare internasjonal rett i anledning USAs nye Israel-politikk.

MKR ba om at det lages en publikasjon av alle rådets uttalelser fra inneværende fireårsperiode for å tydeliggjøre kirkens samfunnsengasjement.

MKR-38/19 Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd ber om å få en sak på rådsmøtet i mars om autonome våpensystemer.
2. Mellomkirkelig råd vedtar uttalelsen: «Dette hendte oss: Seksualisert vold i krig og konflikt».
Enstemmig vedtatt.
3. Mellomkirkelig råd vedtar å sende følgende åpne brev til regjeringen: «Forsvar internasjonal rett»

Vedtatt med 9 stemmer for og 1 stemme mot.

Uttalelsene vedlegges protokollen.

Neste møte i Mellomkirkelig råd: **10.–11. mars 2020** på Kirkens hus.

Vedlegg:

Uttalelsen «Dette hendte oss: Seksualisert vold i krig og konflikt».

Åpent brev til regjeringen: «Forsvar internasjonal rett»

Uttalelsen «Retten til arbeid for ureturnerbare og papirløse»